

1914 č. 55 z. z. mor., doplňujícího mor. obecní zřízení, který stanoví, že otázky, zdali jest opravný prostředek přípustný, a byl-li včas podán, nemohou rozhodovati úřady, proti jejichž rozhodnutí neb opatření jest opravný prostředek namířen.

Poněvadž disc. řízení proti měst. úředníkům nenáleží v obor přenesené působnosti obce, nebylo měst. zastupitelstvo vůbec povoláno rozhodovati o podáních st-lových z 21. března 1930 a z 29. března 1930 ať ve věci samé či co do otázky jejich přípustnosti.

Na tom nic nemění okolnost, že st-l své odvolání adresoval měst. zastupitelstvu, pokud se týče měst. radě, neboť tímto adresováním pouze označil místo příslušné k přijetí podaného odvolání v souhlase s předpisem § 2 zák. z 21. července 1914 č. 55 z. z. mor., a bylo věcí měst. rady, pokud se týče měst. zastupitelstva, aby odvolání z moci úřední předložily úřadu povolanému k rozhodnutí (Srovn. nál. Boh. A 1085/21).

Z uvedeného však plyne pro přítomný případ dále, že ani nař. rozhodnutí, odmítající odvolání st-lovo, nebylo rozhodnutím konečným, a jest tedy stížnost proti němu k nss podaná vlastně nepřipustna podle § 5 zák. o ss. Leč nss nemohl stížnost odmítnouti pro nepřipustnost proto, že odůvodnění nař. rozhodnutí bylo způsobilé vzbuditi u st-le dojem, že v tomto řízení jest měst. zastupitelstvo poslední instancí správní, a že tedy i toto rozhodnutí dlužno pokládati za konečné. Nedostatek výslovného poučení o přípustnosti opravného prostředku nutno proto kvalifikovati jako podstatnou vadnost řízení.

Č. 10.506.

Samospráva obecní. — Zaměstnanci veřejní: Může zemský úřad v cestě instanční zrušiti usnesení obecního zastupitelstva přiznávající obecním strážníkům stejné výhodnější počítání služební doby, jaké je přiznáno členům státních sborů policejních?

(Nález ze dne 26. dubna 1933 č. 7352.)

Věc: Městská obec Č. (adv. Dr. Egon Schwelb z Prahy) proti zemskému úřadu v Praze o zvýšený zápočet služebních let pro výměru pense obecním strážníkům.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Městské zastupitelstvo v Č. usneslo se ve schůzi, konané dne 14. června 1928, po návrhu osobního odboru, aby příslušníkům městské stráže bylo za jeden služební rok počítáno 16 měsíců pro pensi a aby úprava jejich hodnotí se stala podle vzoru policie státní. Z tohoto usnesení podali odvolání voliči a poplatníci Ferd. T. a Emil R., jež osk v Č. rozhodnutím z 20. listopadu 1928 zamítla jako bezdůvodné.

Emil R. podal další odvolání, kterému zem. úřad v Praze výměrem ze 6. září 1930 vyhověl a zrušil pro nezákonnost rozhodnutí osk v Č. a usnesení obecního zastupitelstva v Č. V důvodech uvedeno, že usnesením ze 14. června 1928 zamýšlelo obecní zastupitelstvo poskytnouti z volného svého rozhodnutí obecním strážníkům právní nárok na výhodnější započítání služební doby pro výměru pense, aniž bylo po právu

k tomu zavázáno. Hledíc k odst. 1 § 28 obec. zřiz., § 32 obec. zřiz. a § 11 zák. č. 16/20, spočívá zásadně ve volné úvaze obecního zastupitelstva, jaké služební nároky nad minimální zákonnou výměru chce svým zřízením poskytnouti; avšak i tu musí dbáti zásady, že může tak učiniti pouze v rámci své finanční schopnosti. Obec Č. žádala a byl jí v roce 1928 a 1929 poskytnut příspěvek z omezených prostředků vyrovnávacího fondu, zřízeného zák. č. 77/27 a musí proto při svých usnášeních bedlivě přihlížeti ke své finanční situaci a nemá činiti usnesení, která by ji zavazovala k vydáním vyšším, anebo takovým, ke kterým není povinna a která po pravoplatnosti usnesení toho by se stala nákladem spočívajícím na právním titulu. V daném případě sluší zejména uvážiti, že výhoda plynoucí členům městské stráže bezpečnosti ze započítání 16 měsíců na místo jednoho roku skutečné strážní služby do doby rozhodné pro výměru odpočivných, resp. zaopatřovacích požitků, omezena jest sice předpisem § 179 služeb. pragmatiky a nemohou tudíž zřízení ti bez průkazu neschopnosti ke službě odejít do výslužby před dosažením věku 60 let, i když by dříve již dosáhli nároků na plné výslužné, přece však na druhé straně přiznáním takového propočtení byl by založen podklad pro přiznání nároků uvedených zaměstnanců na výhodnější propočtení služební doby a tím zvýšení pense při časnějším zrušení služebního poměru. Obec může obdobně podle §§ 62 a 63 služeb. pragm. státii zvýšiti rozhodnou dobu pro stanovení pensijních požitků započtením přiměřeného období, když přeložení na odpočinek aneb vyměřování zaopatřovacích požitků nastane před dosažením nároku na plné výslužné z důvodu neschopnosti, způsobené výkonem služby. Jelikož obec požitkově postavila členy své stráže bezpečnostní na roveň státní stráži bezpečnostní, ačkoliv nebyla povinna přiznati jim všechna práva poskytovaná členům bezpečnostní stráže státní, z nichž jedním je započtení roku skutečné služby strážní za 16 měsíců do doby rozhodné pro výměru odpočivných požitků, a jelikož přiznání výhody té obecním strážníkům v nynější době vzhledem k uvedené neutěšené finanční situaci města Č. je nepřiměřeným a nad vlastní finanční síly obce té sahajícím břemenem, bylo nutno uznati odvolání po této stránce důvodným a rozhodnouti, jak ve výroku je uvedeno.

Stížnost podaná do tohoto rozhodnutí k nss především namítá, že žal. úřad neprávem uznal usnesení obecního zastupitelstva nezákonným, neboť vyšší stolice není oprávněna zasahovati do volného uvážení obce ve věcech ustanovení a služebních požitků jejích zaměstnanců, pokud není pozitivního ustanovení zákonného, kladoucího úvaze obce určité meze. Takové omezení obsahuje sice předpis § 212 zák. č. 103/26, ale stěžující si obec tohoto ustanovení nepřekročila.

Této námitce stížnosti nemohl nss přisvědčiti. Usnesení obecního zastupitelstva, která mají povahu opatření obce jako hospodářického subjektu, mohou býti poplatníky a voliči v obci brána v odpor odvoláním k vyšším instancím a to nejen z důvodu nezákonnosti, nýbrž i proto, že s hlediska zásad řádného obecního hospodaření jsou ona opatření neúčelná a neprospěšná. Úřad rozhodující o takovém odvolání je pak povinen k námitkám odvolání zkoumati, zda v odpor vzaté opatření obce těmito zásadám vyhovuje čili nic. Ale ovšem nemůže — pokud není k tomu výslovným předpisem zákona oprávněn — hospodářskou disposici

obce nahraditi disposici vlastní. S hlediska kognice nss-u je ovšem otázka hospodářské účelnosti nějakého opatření otázkou skutkovou, jejíž řešení úřady správními může nss přezkoumati jen po stránce formální v mezích ustanovení § 6 odst. 2 zák. o ss.

V daném případě žal. úřad k odvolání poplatníků přezkoumal usnesení obecního zastupitelstva stěžující si obce ze 14. června 1928 hlavně po stránce jeho hospodářské účelnosti, a shledal, že usnesení to se zřetelem k neutěšené finanční situaci stěžující si obce nelze uznati s hlediska zásad řádného finančního hospodářství obce účelným a finanční síle obce přiměřeným. K tomuto závěru dospěl žal. úřad úvahou, že stěžující si obec, jsouc odkázána na výpomoci z vyrovnávacího fondu, není hospodářsky soběstačná a musí při svých usnášeních bedlivě přihlížeti ke své finanční situaci a nemá činiti usnesení, která by ji zavazovala k vydáním vyšším, anebo takovým, ke kterým není povinna a která po pravoplatnosti usnesení toho by se stala nákladem spočívajícím na právním titulu. Žal. úřad tedy nespatřuje hospodářskou neúčelnost usnesení měst. zastupitelstva ze 14. června 1928 jen v tom, že usnesení to může způsobiti zvýšení obecních vydání, nýbrž již v té okolnosti, že obec se jím zavazuje k plnění, ke kterým není povinna a dává tak možnost vzniku nových právních nároků vůči obci, ať již by úhradu pro plnění ta bylo možno nalézt i při zachování dosavadní výše obecních vydání, neboť usnesení takové může býti překážkou žádoucího snížení obecních vydání. Při tomto stanovisku nebylo pro žal. úřad rozhodným, jak vysoký náklad event. způsobí obci přiznání výhodnějšího počítání služební doby příslušníkům městské stráže, a jsou proto liché vývody stížnosti, vycházející z domněnky, že žal. úřad při svém úsudku o neúčelnosti onoho zápočtu služební doby po stránce finančního hospodářství stěžující si obce měl na mysli náklad 959.000 Kč.

Pokud stížnost v této souvislosti poukazuje na to, že žal. úřad ostatně sám v nař. rozhodnutí poukazem na § 179 služ. pragmatiky prokazuje, že výhoda městským strážníkům poskytnutá v dohledné době neprojeví finančních důsledků a že poukazem na §§ 62 a 63 služ. prag. naznačuje cestu, která by znamenala stejné finanční zatížení obce jako zrušené usnesení měst. zastupitelstva, jest k tomu poznamenati, že žal. úřad zmínkou o ustanovení § 179 služ. prag. chtěl pouze naznačiti, že i když se vezme v úvahu omezení plynoucí z uvedeného předpisu, odkazujícího mimo jiné také na ustanovení § 79 služ. prag., podle něhož není před dosažením stáří 60 roků zásadně nároku na přeložení do výslužby, jest usnesení měst. zastupitelstva ze 14. června 1928 pro obec hospodářsky nevýhodné, poněvadž by mohlo vésti k výhodnějšímu propočítání služební doby a tím ke zvýšení pense v případě časnějšího zrušení služebního poměru. Poukazem na předpisy §§ 62 a 63 služ. prag. naznačil žal. úřad, že obec má možnost v případech zřetele hodných individuálně zvýšiti rozhodnou dobu pro stanovení pensijních požitků a že proto není třeba výhodnější započítání služební doby přiznati všem příslušníkům městské stráže generelně.

Stížnost bere v odpor úsudek žal. úřadu o hospodářské neúčelnosti usnesení měst. zastupitelstva ze 14. června 1928, pokud žal. úřad opírá tento svůj úsudek o skutečnost, že stěžující si obec je odkázána na příspěvky z vyrovnávacího fondu, namítajíc, že z této skutečnosti nelze

usuzovati, že by obec nemohla činiti jiná vydání, než k nimž je povinna podle zákona nebo na základě právního titulu, neboť v předpisu § 10 odst. 5 zák. č. 77/27 se výslovně připouští, aby po úhradě vydání, k nimž je obec podle zákona povinna, nebo která spočívají na právním titulu, byly z vyrovnávacího fondu poskytnuty podpory pro jiná vydání se zřetelem na jejich účelnost.

Přezkoumávaje zmíněný úsudek žal. úřadu v mezích předpisu § 6 zák. o ss, nemohl nss uznati, že z premisy, že obec je odkázána na příspěvky z vyrovnávacího fondu, nemohl by plynouti logický závěr, že obec nemá činiti vydání, ke kterým není povinna. Podle § 10 odst. 2 zák. z 15. června 1927 č. 77 Sb. poskytují se z vyrovnávacího fondu, zřízeného podle předpisu odst. 1 téhož paragrafu, příspěvky oněm obcím a okresům, jejichž upravená rozpočtová potřeba nemohla býti zcela uhrazena přes to, že výměry přírážek podle § 1 téhož zák. bylo plně využito a že v obcích byly též zavedeny vhodné dávky i poplatky. Podle odst. 5 téhož paragrafu jest dbáti toho, aby z vyrovnávacího fondu byly v mezích jeho pohotových prostředků uhrazeny především náklady, k nimž jsou obce po zákonu povinny, anebo jež spočívají na jiném právním titulu; teprve ze zbývajících prostředků lze povolití příspěvky na ostatní náklady se zřetelem na jejich účelnost Z těchto ustanovení plyne, že příspěvky z vyrovnávacího fondu jsou určeny těm obcím, které nejsou s to z příjmových pramenů, které jsou podle ustanovení zákonných určeny k úhradě vydání obecních, uhraditi svá vydání; jsou tedy účastníky příspěvků z vyrovnávacího fondu jen obce, které normálními zákonnými příjmy nemohou své finanční hospodářství udržeti v rovnováze. Nelze proto uznati nelogickým úsudek žal. úřadu, že obce postavené v takovéto kritické finanční situaci nemají bráti na sebe finanční závazky, k nimž nejsou povinny a že učiní-li tak přes to, jest disposici takovou uznati za odporující zásadám řádného hospodaření.

Vytýká-li stížnost konečně, že nař. rozhodnutí jest vadné, poněvadž neposoudilo otázku účelnosti usnesení obecního zastupitelstva ze 14. června 1928 také s hlediska ustanovení zák. č. 42/1897 ř. z. v souvislosti s předpisem čl. IV § 4 zák. č. 34/1907 ř. z., jimiž bylo zavedeno výhodnější počítání služební doby příslušníkům četnictva a státní policie bezpečnosti, jest k tomu uvést, že žal. úřad podle znění nař. rozhodnutí měl i tyto ohledy na mysli, ale že přiznal převahu zřetelům finančním, v čemž nss nemohl shledati ani nezákonnost ani vadnost nař. rozhodnutí.

Č. 10.507.

V o j e n s k é v ě c i: I. * Čtyřletá lhůta pro promlčení taxy rodičské za domobrance, kteří nebyli buď vůbec u odvodu, nebo o nichž nebylo při odvodu učiněno konečné rozhodnutí (§ 2 zák. č. 231/24), počíná běžeti 1. lednem 1925. — II. Snížení nedoplatků přímých daní podle zák. č. 235/24 má vliv na základnu pro vyměření vojenské taxy.

(Nález ze dne 27. dubna 1933 č. 18.974/31.)